

DAGSKURS I KOMMUNELOVEN

FELLES
KL.10:00 – 10:50

En ny og moderne
kommunelov

FELLES
KL.10:50 – 11:15

Hvilke muligheter gir ny
kommunelov?

PARALLELE SESJONER
KL.11:30 – 13:00

Administrasjonen
Interkommunalt samarbeid
Kommunalt foretak

FELLES
KL.13:00 – 14:00

Lunsj

PARALLELE SESJONER
KL.14:00 – 15:45

Folkevalgte og
folkevalgte organer

Egenkontroll og
statlig tilsyn

Økonomi-
bestemmelsene

Hvorfor er god kontroll viktig?

Kommunene leverer viktige velferdstjenester til alle

Kommunene har viktige oppgaver som myndighetsutøver

Kommunene har ansvaret for fellesskapets penger

Kommunens egenkontroll

**GOD
EGENKONTROLL
KAN SIKRE AT:**

kommunale oppgaver
utføres til beste for
innbyggerne

hensiktsmessig bruk
av fellesskapets
ressurser

bedre
økonomistyring

bedre etterlevelse av
lovkrav

bedre kontroll med
iverksetting av vedtak

forebygge risiko for
misligheter

styrke tilliten til
kommunen

Kommunestyret

Folkevalgt kontroll

Administrativ kontroll

Kontrollutvalg

Kommunedirektør
Internkontroll

Revisjon

Kommunestyrets kontrollansvar (§ 22-1)

Kommunestyret

- Har det øverste ansvaret for å kontrollere kommunens virksomhet
- Kan kreve at enhver sak legges fram til orientering eller avgjørelse
- Kan omgjøre vedtak truffet av andre folkevalgte organer eller av administrasjonen (hvis disse selv kunne ha omgjort vedtaket)

Styrket egenkontroll

De viktigste endringene:

- Flere medlemmer i kontrollutvalget
- Tydeliggjøring i reglene om forvaltningsrevisjon
- Utvidelse av regnskapsrevisors ansvar og oppgaver
- Ny og bedre internkontrollbestemmelse
- Rapport til kommunestyret om internkontroll og tilsyn
- Krav om eierskapsmelding
- Styrket eierskapskontroll
- Økt innsynsrett overfor private leverandører

Nytt om kontrollutvalget (§ 23-1)

Minimum fem medlemmer

Lederen kan ikke være medlem av samme parti eller gruppe som ordføreren

Personer med sentrale verv eller stillinger i kommunale selskaper, interkommunale politiske råd og kommunale oppgavefelleskap kan ikke velges til utvalget

Nytt om kontrollutvalget (§ 23-1)

Minimum fem medlemmer

Lederen kan ikke være medlem
av samme parti eller gruppe som ordføreren

Personer med sentrale verv eller stillinger i kommunale selskaper, interkommunale politiske råd og kommunale oppgavefelleskap kan ikke velges til utvalget

Nytt om kontrollutvalget (§ 23-1)

Minimum fem medlemmer

Lederen kan ikke være medlem av samme parti eller gruppe som ordføreren

Personer med sentrale verv eller stillinger i kommunale selskaper, interkommunale politiske råd og kommunale oppgavefelleskap kan ikke velges til utvalget

Rammer for kontrollutvalgssekretariatene (§ 23-7)

Uavhengig av kommunens administrasjon og av de som utfører revisjon for kommunen

Ansatte i sekretariatene er ikke valgbare til de fleste folkevalgte organer, jf. § 7-3 bokstav g

Fortsatt ingen krav til kompetanse eller størrelse

Sekretariatets oppgaver (§23-7)

Tydeliggjøring av sekretariatets rolle og oppgaver

- Påse at saker kontrollutvalget behandler er forsvarlig utredet og at utvalgets vedtak blir iverksatt
- Ikke utføre revisjonsoppgaver
- Ikke utføre eierskapskontroll

Sekretariatet skal ikke utføre revisjon - avklaringer

Grensen mot revisjon

- Utgangspunkt i internasjonal definisjon av revisjon (NS-EN ISO 9000:2000)
- Ikke forbud mot at sekretariatet innhenter informasjon og vurderer denne opp mot et regelverk, vedtak eller lignende

Kravet om forsvarlig utredning gjelder også saker som kommer fra revisjonen

Revisor (Kapittel 24)

Kommuneloven viderefører todelingen av revisjonsarbeidet

Enkelte rettigheter og plikter er løftet inn i loven fra revisjonsforskriften

Ny bestemmelse om at revisor skal være uavhengig og ha god vandel (§ 24-4)

Mer målrettet forvaltningsrevisjon (§ 23-3)

Tydeliggjør at regeletterlevelse inngår i forvaltningsrevisjon

Krav om én felles plan for forvaltningsrevisjon for kommunens virksomhet og selskaper - basert på risiko- og vesentlighetsvurdering

Ikke krav om minst én årlig forvaltningsrevisjon, men plikt til å gjennomføre planen

Kontrollutvalgs- og revisjonsforskrift på høring

Regjeringen.no

Tema ▼ Dokument ▼ Aktuelt ▼ Departement ▼ Regjering

Du er her: Forsiden • Dokument • Høringer • Høring - Ny kontrollutvalgs- og revisjonsforskrift

Høring - Ny kontrollutvalgs- og revisjonsforskrift

Høring | Dato: 31.01.2019

Kommunal- og moderniseringsdepartementet sender med dette forslag til ny kontrollutvalgs- og revisjonsforskrift på høring. Forskriften vil bli hjemlet i den nye kommuneloven.

Status: På høring
Høringsfrist: 02.05.2019

- Høringsbrev +
- Høringsnotat +
- Høringsinstanser +
- Hørings svar +

Send inn høringssvar >

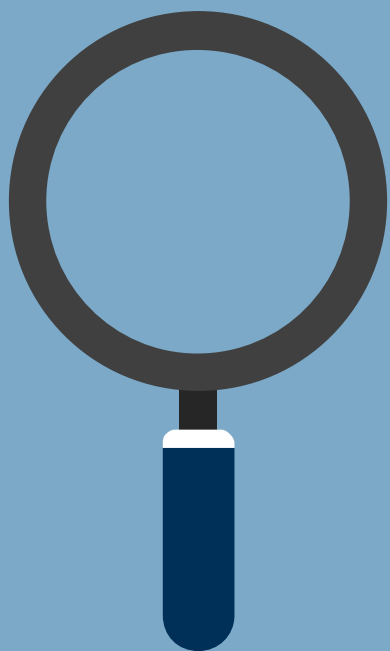
Flere bestemmelser er løftet inn i loven

Grunnstammen i dagens forskrifter videreføres

Høringsfrist 2. mai 2019

Internkontroll (Kapittel 25)

Ny og mer omfattende bestemmelse om internkontroll som kan erstatte internkontrollregulering i særlovgivningen

Mål:

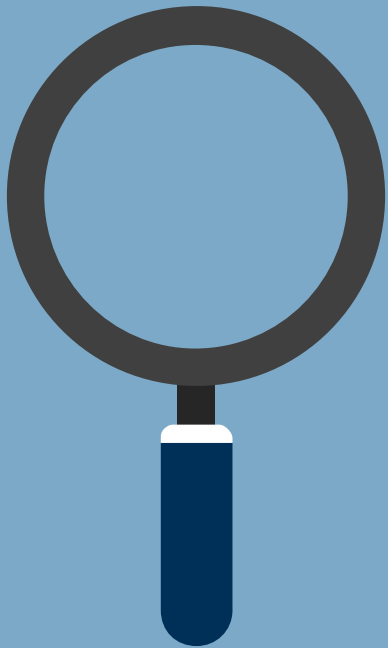
- styrke internkontrollen for å sikre etterlevelse av lover og forskrifter
- mer samordnet og forenklet regelverk

Begrepet internkontroll

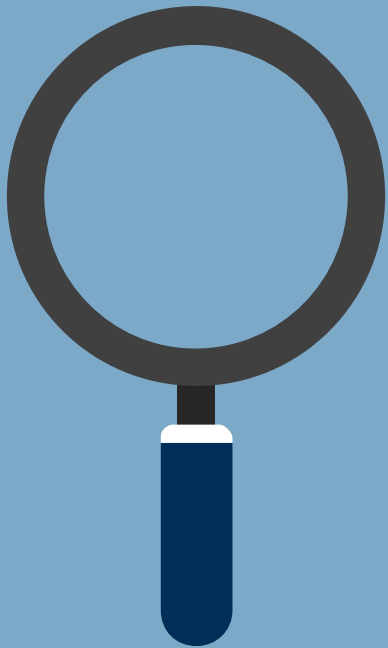
- Defineres ikke i loven
- Loven angir hva som kreves som et minimum av internkontroll etter kommuneloven
- Kommunen kan gjøre mer – på bakgrunn av andre lovkrav – eller etter eget initiativ

Krav til internkontroll (§ 25-1 første og andre ledd)

- Krav om internkontroll med administrasjonens virksomhet for å sikre at lover og forskrifter følges
- Kommunedirektøren er ansvarlig
- Internkontrollen skal være systematisk og tilpasses virksomhetens størrelse, egenart, aktiviteter og risikoforhold

Krav til internkontroll (§ 25-1 tredje ledd)

- Beskrivelse av virksomhetens hovedoppgaver, mål og organisering
- Rutiner og prosedyrer
- Avvik og risiko for avvik
- Dokumentere internkontrollen
- Evaluere og forbedre prosedyrer og tiltak for internkontroll

Rapportering til kommunestyret om internkontroll og tilsyn (§ 25-2)

Plikt til å rapportere minst én gang i året om internkontroll og om resultater fra statlig tilsyn

For å legge bedre til rette for at kommunestyret kan ta det ansvaret de har som øverste organ i kommunen

Private aktører - internkontroll

Kommuneloven pålegger ikke private aktører å ha internkontroll

Private aktører kan ha krav om internkontroll på annet grunnlag

Kommunens internkontroll inkluderer kommunens oppfølging av private aktører

Særlovgjennomgang og ikraftsetting

Kommunelovens internkontrollbestemmelse skal erstatte internkontrollkrav i særlovgivningen

Egen prosess med sikte på å oppheve eller endre internkontrollkrav i særlovgivning

Høringsnotat på høring våren 2019

Ny internkontrollbestemmelse settes i kraft når dette er klart

PAUSE

Eierstyring – hva er det?

Eierstyring: Den styring kommunen har over selskapet i egenskap av *eier*

Gjerne brukt som motsetning til *selskapsstyring* – som er den styring som styret og daglig leder utøver

Rolledelingen mellom eier og driftsledelse

Kommuneloven stiller nå krav om eierskapsmelding

Rammer og muligheter for eierstyring fremgår av den aktuelle selskapsloven

Virkemidler for eierstyring – eksempler

- Valg av selskapsform
- Fastsetting av formål
- Vedtekter/selskapsavtale
- Instruksjer fra eierorganet (generalforsamling/representantskap)
- Valg av styre
- Fastsetting av eierstrategier, utarbeiding av eierskapsmeldinger mv.

Eierskapsmelding – minimumskrav (§ 26-1)

- Loven stiller noen minstekrav til eierstyringen
- Det er innført krav om eierskapsmelding
- Samt minimumskrav til innhold
 - Prinsipper for eierstyring
 - Oversikt over selskaper
 - Formål med selskaper
 - «Bør» si noe om hvordan arbeidet skal forankres
- Minst en gang i valgperioden
- Ikke nærmere krav til behandling men den skal vedtas av kommunestyret

Kontroll med selskaper (§ 23-4 og § 23-3)

BEGREPENE:

- Eierskapskontroll
- Forvaltningsrevisjon

NYTT:

Eierskapskontroll defineres som revisjon

Innsynsrett i kommunalt eide selskaper (§ 23-6)

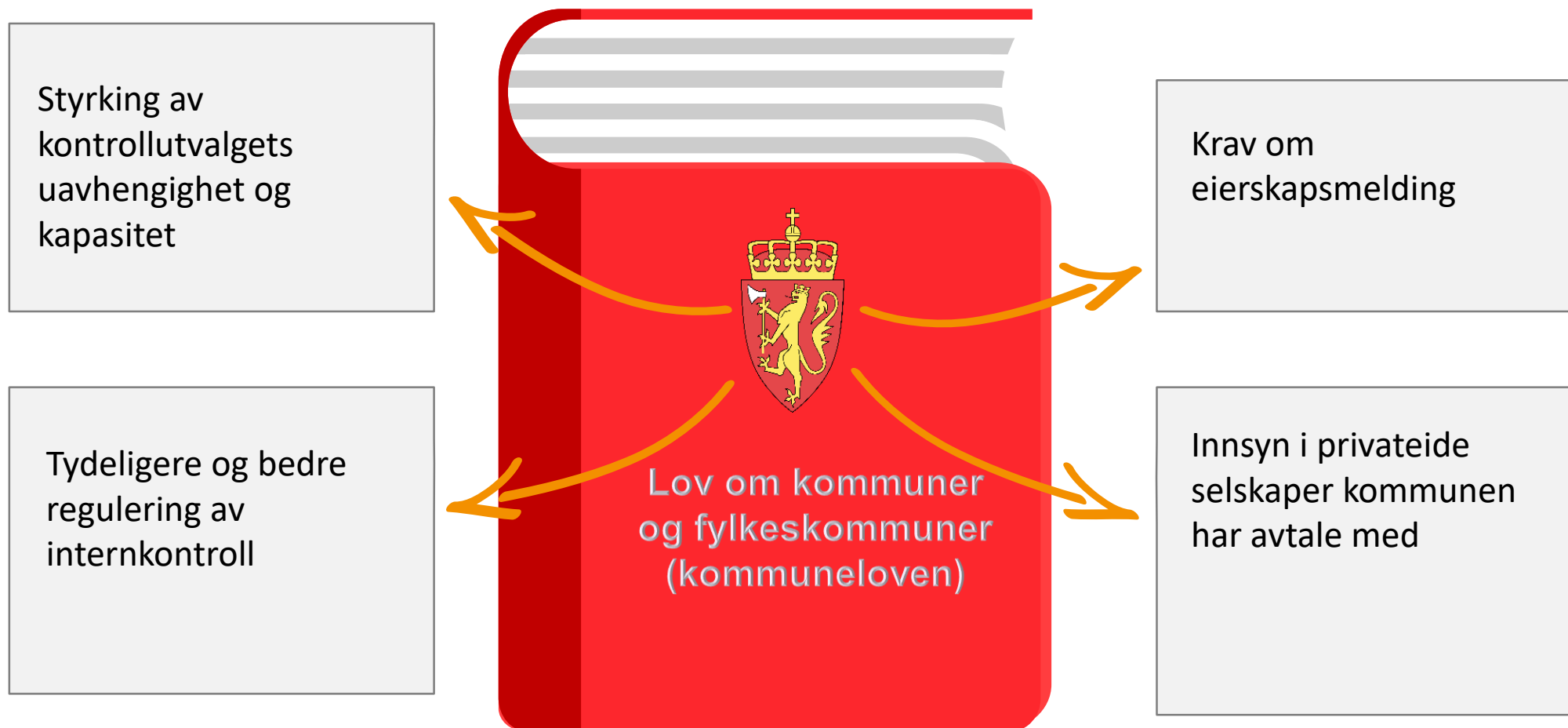
- Hvem har innsynsrett
 - kontrollutvalget og revisjonen
- Overfor hvem (hvilke selskaper)
 - IKS
 - Interkommunalt politisk råd
 - Kommunale oppgavefelleskap
 - AS der kommuner, fylkeskommuner eller IKS til sammen har alle aksjer
- Hva: Opplysninger de trenger for å gjennomføre sin kontroll
- Undersøkelser; Inspeksjon av anlegg, lokaler mv.

Innsynsrett i deleide og privat eide selskaper (§ 23-6)

- Ny bestemmelse som utvider kontrollutvalgets og revisors innsynsrett og undersøkelsesrett til å gjelde:
 - «andre virksomheter som utfører oppgaver på vegne av kommunen eller fylkeskommunen»
 - Selskaper kommunen eier sammen med private
 - Privateide selskaper
 - Stiftelser
 - Mv.
- Men bare så langt det er nødvendig for å undersøke at kontrakten blir oppfylt

Oppsummering av **egenkontroll**

DAGSKURS I KOMMUNELOVEN

FELLES
KL.10:00 – 10:50

En ny og moderne
kommunelov

FELLES
KL.10:50 – 11:15

Hvilke muligheter gir ny
kommunelov?

PARALLELLE SESJONER
KL.11:30 – 13:00

Administrasjonen
Interkommunalt samarbeid
Kommunalt foretak

FELLES
KL.13:00 – 14:00

Lunsj

PARALLELLE SESJONER
KL.14:00 – 15:45

Folkevalgte og
folkevalgte organer

Lovlighetskontroll og
statlig tilsyn

Økonomi-
bestemmelsene

Lovlighetskontroll (Kapittel 27)

- Ny og bedre struktur på lovtekst
- Særlige grunner for lovlighetskontroll på FMs initiativ
- Kan begrense til anførslene
- Kun prøve offentligrettslige sider

Statlig tilsyn med kommunene (Kapittel 30)

De grunnleggende prinsippene og rammene videreføres

- Forholdet mellom kommunelov og særlov
- Virkeområdet for tilsynsreglene
- Tilsyn skal være lovlighetstilsyn

Endringer i reglene om

- Kommunens partsrettigheter
- Samordning av statlig tilsyn

Nye partsrettigheter for kommunen (§ 30-5)

Like partsrettigheter som et privat tilsynsobjekt:

- Forvaltningslovens saksbehandlingsregler gjelder for hele tilsynsprosessen
- Klagerett på FM's vedtak om utlevering av informasjon (forvaltningsloven § 14 gjelder)

Rettefrist ved pålegg om retting tatt bort (§ 30-4)

Tydelig når FM har fattet vedtak og dermed når kommunen kan klage på vedtak om pålegg

Styrker kommunens reelle klagerett

Åpner for en mer fleksibel og kortere tilsynsprosess

Forvaltningslovens regler om forhåndsvarsel ivaretar hensynene bak rettefristen

Samordning av tilsyn styrkes

Fylkesmannen

Arbeidstilsynet

IMDi
Integrerings- og
mangfoldsdirektoratet

Datatilsynet

MILJØ-
DIREKTORATET

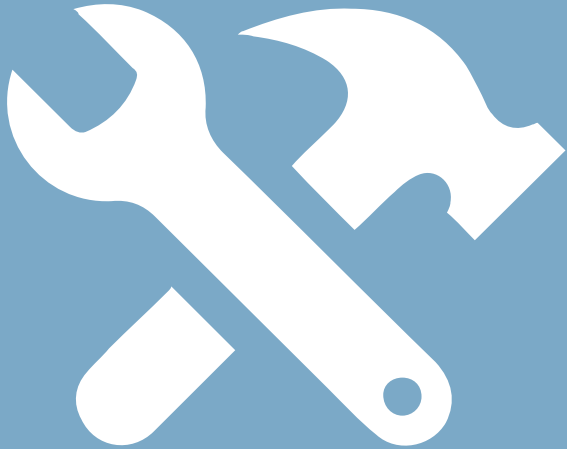
HELSETILSYNET

Utdanningsdirektoratet

Mattilsynet

- Fylkesmannens samordningsoppgave videreføres og styrkes
- Mål:
 - Minske belastningen for enkeltkommuner med flere tilsyn i samme tidsrom
 - Riktigere utnyttelse av offentlige ressurser
- Gjelder *planlagte* tilsyn

Bedre samordning av statlige tilsynsmyndigheter (§ 30-6)

Utvidelse av fylkesmannens verktøy for å samordne planlagte statlige tilsynsaktiviteter overfor kommuner

- Kan sette frist for tilsynsmyndighetene til å innlevere tilsynsplaner
- Skal vurdere samlet omfang av tilsyn for hver kommune
- Skal formidle slik vurdering til andre tilsynsorganer

Bedre samordning mellom statlig tilsynsmyndigheter og kommuner (§ 30-7)

FM skal drøfte prioriteringer og gjennomføring av planlagte tilsyn med kommunen

Tilsynsmyndighetene skal ta hensyn til

- det samlede statlige tilsynet
- relevante forvaltningsrevisjonsrapporter

Tilsynsmyndigheter skal vurdere å utsette eller ikke gjennomføre tilsyn

Oppsummering av **lovlighetskontroll og tilsyn**

Fylkesmannens lovlighetskontroll av eget tiltak kun hvis *særlige grunner* foreligger

Kommunens partsrettigheter ved statlig tilsyn styrkes

Fylkesmannens rolle med å samordne statlig tilsyn styrkes

Statlig tilsynsorganer skal ta hensyn til det samlede omfang av tilsyn for den enkelte kommune og relevant forvaltningsrevisjon

DAGSKURS I KOMMUNELOVEN

FELLES
KL.10:00 – 10:50

En ny og moderne
kommunelov

FELLES
KL.10:50 – 11:15

Hvilke muligheter gir ny
kommunelov?

PARALLELLE SESJONER
KL.11:30 – 13:00

Administrasjonen
Interkommunalt samarbeid
Kommunalt foretak

FELLES
KL.13:00 – 14:00

Lunsj

PARALLELLE SESJONER
KL.14:00 – 15:45

Folkevalgte og
folkevalgte organer

Egenkontroll og
statlig tilsyn

Økonomi-
bestemmelsene

